

[Mølchior]

mange andre foranstaltninger lægger det hele sådan til rette, at den givne situation hele tiden er så tilpasset til det givne antal mennesker og det givne apparat, som det er muligt.

Et eksempel: vi ved, at der er flere mennesker beskæftiget i dag end for 5 år siden, og den sidste statistik belærer os om de sidste to års udvikling. Det viser sig, at der er kommet flere mennesker i arbejde, men tilgangen til arbejdsmarkedet har samtidig været større, også i de sidste to år, og altså betydeligt større end den naturlige tilgang af unge, der vokser op og melder sig på arbejdsmarkedet. Og oplysningerne siger klart, at det er en række voksne kvinder, herunder middelårs- og ældre kvinder, der efter en række års fravær fra arbejdsmarkedet eller måske efter aldrig nogen sinde at have været på arbejdsmarkedet nu har meldt sig dertil. Det har de lov til, det manglede bare, og § 75 skal sandelig også finde anvendelse på dem, men jeg tror, at flertallet af disse mennesker, i dette tilfælde altså disse kvinder, udmærket ved, at man ikke i en alder af f. eks. 45 år eller en hvilken som helst anden alder kan komme i tanker om, at nu har man lyst til at gå ud igen, og så skal der fra den 1. eller senest til nytår stå et job klar til én, som man kan magte, som man gider have, og som ligger inden for den geografiske afstand, som muliggør, at man kan have det. Det skal bare stå klart.

Man kan ikke bare sige: det må være regeringens, folketingets, organisationernes, eller jeg ved ikke hvilke kræfters pligt at sørge for, at dette job står klar til mig, og hvis jeg så om et par år har lyst til at lægge op igen, ja, så lægger jeg bare op, og hvis jeg 3 år efter igen vil begynde, kan jeg gå i gang igen. Samfundet må sørge for at have job på lager til mig nogenlunde i den facon, som et job til mig skal være. Sådan fungerer det ikke.

Jeg håber ikke, at jeg har spildt for mange tid ved at beskæftige mig ret længe med dette i indledningen, men jeg tror, det hører med til ærligt at anskue det problem, der foreligger.

I CD har vi i et par år nu peget på, at i den nuværende fase af den tekniske udvikling og med det antal mennesker, vi er, og den konjunktur, vi har, tror vi ikke, det er muligt på ny at komme i en situation, hvor

vi har en ordremængde væsentligt over, hvad vi kan udføre af arbejde og opgaver.

Derfor er arbejdsfordeling en filosofi, som man er nødt til at tage op, og vi tror endda – idet vi dog erkender, hvor svært det er at se ret langt ud i fremtiden, for konjunkturer skifter jo, og mange andre forhold skifter – at én faktor vil nødvendiggøre, at det langsigtede alligevel bliver det rigtige at beskæftige sig med problemet arbejdsfordeling, og det er den tekniske udvikling, som igen i de år, vi nu oplever, har en fart på, som gør, at der ingen grund er til at antage, at den er standset på en sådan måde, at det antal mennesker, vi er nu, med den arbejdstid, vi har nu, lige nøjagtig skulle svare til det, der skal laves. Vi ved fra landbrug, fra industri og fra mange andre områder, at vi i dag producerer meget mere med meget færre mennesker, end vi gjorde engang, og det har kunnet lade sig gøre samtidig for samfundet og for den enkelte familie og borger at blive mere velstående i takt med nedsættelsen af arbejdstiden.

Hr. Palle Simonsen, der var inde på dette emne for lidt siden, sagde, at der kun var tale om en fordeling af krise, og han lagde ligesom til grund, at der er en krise, og jeg erindrer om, at sidst vi diskuterede arbejdsløshed, talte statsministeren også selv om krise. Jeg tror ikke, at den tilstand, vi har, kan betegnes som krise, men det er ligegyldigt, den er slem nok, så jeg skal ikke hænge mig i ord. Men hvis der er krise, er det vel naturligt med en fordeling, så ikke nogle få skal lide umanerligt under denne kriseagtige tilstand, medens en hel masse andre slet ikke skal opgive noget. På længere sigt, når krisen er overvundet, i hvert fald temporært, fordi der måske kommer højkonjunktur eller sligt, tror vi fortsat på, at den tekniske udvikling vil gøre det rigtigt at fordele det arbejde, der er, og jeg ser ikke med nogen form for gru frem til, at vi kan arbejde i 36 eller 32 timer, jeg tror heller ikke, at det behøver at gå ud over nogen mennesker, tværtimod vil det være til gavn for alle parter.

Men i den nuværende tilstand kræves der en del solidaritet, og jeg vil godt minde om, hvad nationalbankdirektør Hoffmeyer sagde meget rammende for et par år siden, da han beskrev mangen en dansker, uden at det skal være en generaliserende beskrivelse. Han sagde: der er mange borgere i dette land, som den ene dag ved et folketingsvalg går